

U.S.D.		
13 FEB. 2004		
Saksnr.	Dok.	
200307611	137	50

Utdannings- og forskningsdepartementet
Universitets- og høgskoleavdelingen
Boks 8119 Dep
0032 OSLO

HØRINGSUTTALELSE - NOU 2003:25 - NY LOV OM UNIVERSITETER OG HØGSKOLER

Samisk høgskole har valgt å kommentere deler av forslagene som er av særlig interesse for høgskolen. Samisk høgskole støtter i all hovedsak mindretallets forslag i spørsmål der utvalget har gitt en delt uttalelse. Dette gjelder bl.a. høgskolens framtidige tilknytningsform til staten. Samisk høgskole støtter mindretallets argumentasjon om at tilknytningsformen *uavhengige forvaltningsorganer med lovfestede fullmakter* gir tilstrekkelig rom for høgskolenes utvikling, sett i forhold til de krav som ville stilles til selveiende institusjoner. Samisk høgskole støtter mindretallets argumentasjon om at endringene som følge av Kvalitetsreformen løste en del ufordringer knyttet til institusjonenes faglige, økonomiske og organisatoriske friheter. Samisk høgskole ser ikke behovet for å nok en gang å endre tilknytningsformen. Samisk høgskole vektlegger her blant annet at en tilknytningsform som *selveiende institusjon* vil kreve uforholdsmessig mye av en liten institusjon, og ser ikke at de økte kravene oppveies av fordelene fristillingen eventuelt vil gi.

Samisk høgskole har i denne sammenheng spesielt vektlagt høgskolens størrelse, og høgskolens spesielle samfunnsoppdrag. Samisk høgskole er den eneste samiskspråklige utdannings- og forskningsinstitusjonen, med spesielle ansvarsområder, som eksempelvis utviklingen av samisk som vitenskapsspråk. Dette er sentrale samfunnsoppgaver som bør forvaltes og utvikles i en helhetlig nasjonal og nordisk sammenheng.

Styring og ledelse

Samisk høgskole støtter mindretallets forslag om at flertallet av styremedlemmene skal være knyttet til institusjonen, og at rektor skal være styrets leder. Samisk høgskole støtter mindretallets argumentasjon om at institusjonenes øverste fagstrategiske organ bør ha et internt flertall. Institusjoner som ønsker det bør likevel ha muligheten for å velge en løsning med tilsatt rektor og ekstern styreleder om de skulle finne dette hensiktsmessig.

Når det gjelder oppnevning av eksterne styremedlemmer har høgskolen følgende kommentar:

Samisk høgskoles samfunnsoppdrag blir definert av mange interessenter, blant dem samenes folkevalgte organ, Sametinget. I følge dagens lovverk har Sametinget anledning til å foreslå eksterne styremedlemmer til høgskolens styre. I følge foreliggende lovforslag skal ikke dette lenger være mulig, høgskolestyrene skal selv foreslå nye eksterne medlemmer. Samisk høgskole er bekymret for denne svekkelsen av Sametinget som innflytelseskanaal i samisk høyere utdanning, og dermed høgskolens kontakt med de samiske samfunn. Samisk høgskole er opptatt av å styrke kontakten med samiske samfunn, og å sikre et allsamisk perspektiv i styringen av institusjonen. Dette mener Samisk høgskole best lar seg gjøre gjennom at Samisk parlamentarisk råd, de nordiske sametingenes fellesorgan, får anledning til å oppnevne samfunnsmedlemmene. På denne måten ville man best sikre et nordisk og allsamisk perspektiv for en institusjon som har strategier om å fungere som en allsamisk institusjon.

Samisk høgskole støtter utvalgets forslag om at øvrig intern organisering bør være opp til den enkelte institusjon. En liten institusjon som Samisk høgskole bør ha frihet i forhold til å finne fram til den mest hensiktsmessige organisasjonen, og ikke måtte organisere seg slik det er hensiktsmessig for langt større institusjoner

Finansieringsmodellen

Samisk høgskole støtter utvalgets merknader om at hvis Kvalitetsreformen skal bli et reelt kvalitetsløft for sektoren, så må endringene i loven følges opp med midler som gjenspeiler det behovet reformen gir.

Samisk høgskole ønsker videre å støtte mindretallets krav om at man holder fast på gratisprinsippet for grunnutdanning. Dette er spesielt viktig i forhold til den samiske befolkningen, der høyere utdanning ikke har lange tradisjoner. Det samiske samfunnets har et stort kompetansebehov, og høgskolen er bekymret for at høyere grad av egenbetaling for grunnutdanninger vil virke demotiverende for utdanningssøkere.

Samisk høgskole ser i forklaringa til finansieringsmodellen at *basiskomponenten* (ca. 60 %) skal ivareta hensynet til stabilitet og gjennomføring av særskilte prioriteringer. Samisk høgskole har ansvaret for samisk og samiskspråklig undervisning og forskning spesielt og har også prioritert duodji som fag, og disse prioriteringene hører selvsagt inn under basiskomponenten.

Vi ser at vi likevel har et tilleggsansvar når det gjelder tospråklighet i vår administrasjon, særlig etter at UFD oppnevnte norskspråklige styremedlemmer til vårt styre og vårt styre ble tospråklig samisk-norsk (styret har tidligere vært enspråklig samisk). Dette er en helt ny situasjon for høgskolen, noe som medfører store ekstrakostnader til tolking under møtene og til oversetting av bakgrunnsdokumenter og saksapirer. Det ville vært naturlig at Samisk høgskole hadde fått finansiert **de faktiske utgiftene** til denne tospråklige virksomheten, **utenom** basiskomponenten, fordi høgskolen er den eneste høyere utdanningsinstitusjonen i Norge som har en slik utgift. Samisk høgskole hører også inn under språkloven, som forplikter oss til å bruke

begge språk i kontakt med omverdenen. Vi viser også til at kommunene i det samiske forvaltningsområdet får tilført tospråklighetsmidler, for å stimulere bruk av samisk.

Internasjonalisering

Samisk høgskole merker seg at internasjonaliseringsaspektet blir ytterligere vektlagt i det nye lovforslaget. Samisk høgskole minner om at forutsetningen for å drive internasjonalisering er annerledes for en liten minoritetsspråklig institusjon som ligger langt mot nord. Samisk høgskole ser dette som en stor utfordring, og har prioritert arbeidet i forhold til University of the Arctic. Høgskolen ønsker å vektlegge samarbeid med andre små urfolks- eller minoritetsinstitusjoner i arktiske strøk. Det er her man ser de største mulighetene til et fruktbart samarbeid, student og lærerutveksling. Dette krever imidlertid store ressurser, og høgskolen forutsetter at man fortsatt vil få anledning til å drive dette arbeidet.

Med hilsen
SAMISK HØGSKOLE

for
Mai Britt Utsi
rektor

Kristine Nystad
prorektor

Mari Breie Henriksen
konst. høgskoledirektør

Kopi: MBH, stivrii